

HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

Tehtävän kuvaus

Hallinto- ja tukipalvelut vastaavat sivistyspalvelujen kokonaisuudesta ja luovat edellytykset kullekin tehtäväyksikö ja -alueelle oman tehtävänsä hoitamiseen sekä monipuoliseen yhteistyöhön kunnan sisällä ja kuntarajojen yli sekä hyvinvointialueen kanssa sekä yhteistyöhön strategisesti tärkeiden sidosryhmien kanssa. Hallinto- ja tukipalvelut seuraavat lainsäädäntömuutoksia ja muita muutoksia palvelualueella.

Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja

Seuraamme toimintalapauksen vaikuttavuutta seuraavilla indikaattoreilla:

Indikaattori	2025	2024	2023	2022	2021
Koulutustasomittari	-	359,6	356,4	344,8	339,6
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24- vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä	-	6,1	10,8	6,5	3,5
HYTE- kerroin euroa/asukas	19,6 €	20,5 €	19,8 €	20,9 €	21,8 €
TEAvisari, kuntajohto	80	-	64	-	71

(Tilastokeskus, THL)

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Tavoitteenamme on kuntastrategian mukaisesti luoda kuntalaisille onnellinen arki.

Sivistyspalveluiden toiminta perustuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Takaamme yhdenvertaisen oikeuden elinikäiseen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen.

Sivistyspalvelut yhdessä muiden palvelualueiden kanssa luo viihtyisää, turvallista ja terveellistä elinympäristöä kuntalaisille. Sivistyspalvelut ovat oleellinen osa kunnan toimintaa, jonka tavoitteena on hyvinvoiva, tyytyväinen ja turvalliseksi olonsa tunteva muonilainen. Tarjoamme kuntalaisille laadukkaan sivistyspalvelujen kokonaisuuden. Sivistyspalvelut rakentavat muiden kunnan palvelujen kanssa lapsiystävällistä kuntaa. Tavoitteemme on osallistua Lapsiystävällinen kunta –mallin hakuprosessiin.

Varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen ja lukion pedagogiikassa painottuu luontokasvatus. Tätä työtä tukemassa ovat edelleen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteishanke Kahdeksan vuodenajan Muonio – Lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen luontoon ja paikalliseen kulttuuriin perustuvan yhteisen tekemisen kautta -hanke sekä lukion Lumi, luonto, erä ja liikunta nuorten hyvinvoinnin lisääjinä - hanke. Lisäksi päämääränämme on aloittaa tavoitteellinen toiminta, jonka myötä saamme ympäristösertifikaatin kasvatusalalle (Vihreä Lippu -ohjelma). Myös muiden tehtäväalueidemme toiminnassa luontokasvatus on läpileikkaava teema.

Takaamme kattavat tukipalvelut toimialoille sekä panostamme työhyvinvointiin. Pidämme kehityskeskustelut vuosittain ja mahdollistamme muikin keskustelun henkilöstön kanssa. Lisäksi pyrimme järjestämään työnohjausta tarvittaessa. Tähtäämme kestäväan sekä tasapainoiseen talouteen ja panostamme yhdessä tekemiseen, kunnan sisäiseen sekä alueelliseen yhteistyöhön sekä ennaltaehkäisevään työhön. Tavoitteenamme on terävöittää sivistyspalvelujen organisaatiota ja päivittää tai aloittaa tarvittavien suunnitelmien päivittäminen kuten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ehkäisevä päihdesuunnitelma.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Toteutunutta sivistyspalvelujen organisaatiouudistusta terävöitämme sivistyspalvelujen eri tehtäväyksiköissä ja -alueilla. Sivistyspalvelujen ja hyvinvointialueen rajapintojen palveluita ja palvelupolkuja kehitämme yhteistyössä niin Laphan toimijoiden kanssa kuin eri sidosryhmien sekä järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Koulukuljetusten osalta arvioimme mahdollisen toisen optiovuoden käyttämisen ja aloitamme uuteen kilpailutukseen valmistautumisen. Panostamme edelleen viranhaltijapäätösten ja lautakuntapykäliden valmistelutyöhön. Kansalaisopiston osalta tiivistämme yhteistyötä lähikuntien opistojen kanssa. Valmistaudumme nuorten työpajan mahdolliseen siirtoon nuorisopalveluihin.

Sivistyspalveluissa seuraamme aktiivisesti eri hankerahoitusmahdollisuuksia sekä organisoimme hanketyötä kestäväan ja laadukkaaseen suuntaan. Kriittisesti arvioimme eri hankemahdollisuuksia ja mietimme myös mahdollisuuksia sitoutua jatkamaan hankkeita hankerahoituksen loputtua.

Sivistyspalvelujen yhteiset toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026 pohjautuvat kuntastrategian tavoitteeseen ”Elämme onnellista arkea”. Keskitymme erityisesti ehkäisevään päihdetyöhön, turvalliseen arkeen ja edelleen yhdenvertaisuuden edistämiseen jokaisella tehtävätasolla. Luomme turvallisemman tilan periaatteet ja toimintatavat niin, että kaikki pyrkivät omalla toiminnallaan rakentamaan yhdenvertaista, kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä ja keskustelua. Osallistavan budjetoinnin toteuttamista kehitämme yhteistyössä muiden palvelualueiden kanssa.

Kehitämme yhteistyössä eheää koulupolkua varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Teemme tiivistä yhteistyötä ammatillisten oppilaitosten kanssa. Lisäksi panostamme henkilöstön työhyvinvointiin ja pitovoimaan kaikilla tehtävätasoilla. Osallistumme kunnan kotiutumistyöhön (esim. uusien muoniolaisten kohtaaminen –tapahtuma ja vauvalahja kuntaan syntyville lapsille) ja teemme näkyväksi kansainvälisyyttä eri keinon esim. Erasmus+ -toimintaa hyödyntämällä.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-30.9.2026
Palveluiden laadun, saavutettavuuden ja asiakaslähtöisyyden kehittäminen; palveluprosessin muotoilun	Lapsiystävällinen kunta - koordinaatioryhmän kokoaminen	Toteutuneet toiminnot K/E	Ei toteutunut
	Lapsiystävällinen kunta –mallin hakuprosessiin		Ei toteutunut

käynnistäminen ja kehittäminen	osallistuminen, nykytilan kartoitus, tavoitteiden ja toimintasuunnitelman laadinta Turvallisemman tilan periaatteiden luominen		Toteutunut
Sivistyspalveluiden uudistetut toimintatavat innovaatiot palvelutuotannossa ; suunnitelmien päivittäminen ja organisaation terävöittäminen	Organisaation terävöittäminen, tarvittavat rekrytoinnit tehty ja tehtäväkuvat tarkistettu. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmatyö aloitettu, työryhmän kokoaminen ja työskentely suunniteltu	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut Osittain, suunnitelma valmis, työryhmä muodostettu ja työskentelyä on aloitettu suunnittelemaan.
Tiedolla johtaminen ja vaikuttavuus; Hyvinvointisuunnitelman, tekoälyn ja ennakkovaikutusten arvioinnin (evaust) hyödyntäminen	Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden laadinta yhteistyössä palvelualueiden, sidosryhmien ja HyTeTu-työryhmän kanssa sekä tavoitteiden hyödyntäminen tulevassa talousarvion laadinnassa Tekoälykäytön periaatteiden laadinta Evausta on hyödynnetty esim. nuorten työpaja siirrossa	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut Osittain, laadinta aloitettu Toteutunut

VARHAISKASVATUS

Tehtävän kuvaus

Varhaiskasvatus palveluiden tarkoitus on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus muodostaa lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Tarjoamme varhaiskasvatuslain puitteissa laadukasta varhaiskasvatusta mahdollisimman kattavasti, monipuolisesti ja yksilöllisesti, varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.

Jokaiselle varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle laaditaan yksilöllinen varhaiskasvatussuunnitelma (VASU) ja esiopetuksessa esiopetussuunnitelma (LEOPS), joita päivitetään tarvittaessa ja niiden vaikuttavuutta arvioidaan. Lasten huoltajien ja henkilökunnan välinen yhteistyö on kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuuden perustana. Teemme aktiivista yhteistyötä eri kunnan toimijoiden kanssa. Yhteistyön tavoitteenamme on saada aikaan erilaisia toimintoja varhaiskasvatuksen sisällä ja tuottaa niitä myös muille ryhmille.

Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja

Tehtäväyksikkövastaava: varhaiskasvatusvastaava

Seuraamme toimintalupauksen vaikuttavuutta mm. seuraavilla indikaattoreilla

Indikaattori	2025	2024	2023	2022	2021
Lapset varhaiskasvatuksessa ja osallistumisaste	Ei uutta tietoa saatavilla	69 lasta ja 65,7%(Vipunen, OPH)	78 lasta ja 72,2 % (Vipunen, OPH)	66 lasta ja 64,7 % (Vipunen, OPH)	69 lasta ja 65,7 % (Vipunen, OPH)
Kelan kuntalisää saaneet perheet/v	15 perhettä (keskimäärin)	26 perhettä	15 perhettä	15 perhettä	20 perhettä
Kotihoidon tukea saaneet perheet/v	15 perhettä (keskimäärin)	31 perhettä kokonaisuudessaan ja 21 perhettä keskimäärin	31 perhettä	25 perhettä	32 perhettä

Asiakastyytyväisyyskysely (arviointi asteikolla 1-5)

	Keskiarvo 2025	Keskiarvo 2024	Keskiarvo 2023	Keskiarvo 2022
Muonion kunnan varhaiskasvatustalut ovat riittävät	4,5	4,4	4,0	3,8
Liikummeko varhaiskasvatuksessa riittävästi	4,1	4,3	4,3	3,6

Saan osallistua riittävästi lapseni varhaiskasvatuksen toiminnan suunnitteluun ja arviointiin	4,2	3,7	3,9	3,7
Lapseni viihtyy varhaiskasvatuksessa	4,6	4,0	4,3	4,7
Lapseni varhaiskasvatus toteutuu hänen tarpeidensa mukaisesti	4,4	4,2	4,2	4,5

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Tavoitteena toiminnallamme on tukea ja kasvattaa onnellisia ja hyvinvoivia lapsia. Turvallisessa ja toimivassa oppimisympäristössä toteutettu esiopetus ja varhaiskasvatus on laadukasta ja määrällisesti riittävää – sitoudumme myös kehittämään näitä tavoitteita. Pedagogiikassa painottuvat luonto, liikunta ja leikki. Hyödynnämme asiakaspalautetta ja laadunarviointijärjestelmä Valssia varhaiskasvatuspalvelujen kehittämisessä sekä laadun arvioinnissa.

Myönnämme asiakkaille mahdollisimman hyvin heidän tarpeitaan vastaavan varhaiskasvatuspaikan ja maksamme kuntalisää sovitulla tavalla.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Varhaiskasvatuspalveluita toteutamme Päiväkotitunturihelmessä, esiopetuksessa ja esioppilaiden täydentävässä varhaiskasvatuksessa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa.

Lapsia varhaiskasvatuksessa on (Daisy 31.3.2026) yhteensä 82 lasta. Lisäksi koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa 21 lasta ja esiopetuksessa oppilaita 23. Henkilökunnan muodostavat varhaiskasvatusvastaava, kuusi varhaiskasvatuksen opettajaa, 12 lastenhoitajaa, yksi valtionavustuksella palkattu ryhmäavustaja/lastenhoitaja tuentatarpeisille lapsille. Erityisopettajan tehtävät niin esiopetuksen kuin varhaiskasvatuksenkin osalta on toistaiseksi sisällytetty yhden esiopetuksessa työskentelevän varhaiskasvatusopettajan tehtäväkuvaan (1.8.2025 alkaen). seuraamme varhaiskasvatustarpeiden kehittymistä ja reagoimme tarvittaessa lisäämällä varhaiskasvatuspaikkoja ja kehittämällä palvelujen muotoja.

Tavoitteenamme on edelleen juurruttaa esiopetus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta osaksi varhaiskasvatuspalveluja. Uusi päiväkotitunturi valmistui elokuussa 2025. Yhteisöllisyyttä lisätäksemme olemme toteuttaneet päiväkodin ja esiopetuksen kanssa yhteisiä tapahtumia säännöllisesti. Esiopetuksen henkilöstö osallistuu päiväkodin palaveriin ja henkilöstön suunnitteluiltoihin. Esiopetuksen henkilöstö pitää taukonsa päiväkodin tiloissa ja käyttävät päiväkodin toimistotiloja. Päiväkodin piha-alue on yhteinen esiopetuksen ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan kanssa, mikä mahdollistaa mm. Resurssien tehokkaan käytön, kun lapsia voi yhdistää varhaisissa aamuissa ja myöhäisissä illoissa. Varhaiskasvatuksen ja huoltajien sekä eri järjestöjen/ toimijoiden välistä yhteistyötä haluttiin kehittää mm. järjestämällä päiväkodilla iltatapahtumia, joissa perheet voivat tavata toisiaan, tutustua eri järjestöjen toimintaan ja luoda verkostoja arkensa tueksi. Herkästi kuunnellaan perheiden omia toiveita sekä tarpeita. Myös päiväkodin arkeen lisätään vierailuita eri toimijoiden luo ja kutsutaan vieraita päiväkotiin näin lisäämme oppimisympäristöjen monipuolisuutta.

Varhaiskasvatuspalvelut muuttivat uusiin tiloihin elokuussa 2025. Päiväkodin toimintakulttuuri ja tavat halutaan hioutuvan yhtenäisiksi ja yhteisölliseksi mahdollisimman sujuvasti. Muutostyön

tukemiseksi toteutimme toimintakulttuuriprojekti toimintojen sekä työskentelytapojen integroimiseksi. Projektia veti ulkopuolinen konsultti aikavälillä 1.4.2025- 29.9.2025. Yhteisiä toimintatapoja luotiin projektin aikana ja työtä jatketaan edelleen. Uuden toimintakulttuurin omaksuminen on keskeinen vuoden 2026 tavoite.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-30.9.2026
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun tukeminen; Perheiden ja lasten hyvinvoinnin edistäminen	Vietämme lapsen oikeuksien viikkoa (1/vuosi) Toteutamme lapsiperheiden kohtaamispaikka toimintaa yhteistyössä järjestöjen kanssa (8/vuosi) Perhetapahtumat (2/vuosi) yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa.	Toteutuneet toiminnot K/E	Ei toteutunut Toteutunut 7/8 Toteutunut 1/2
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun tukeminen; Vihreä lippu -ohjelman mukainen toiminta	Laaditaan Vihreä lippu ohjelman mukaiset tavat ja sitoudutaan noudattamaan niitä. Koko toimintayksikön yhteinen toiminta 6/vuosi Alku- ja loppukartoitus sekä vähintään 3 toimenpidettä / tavoitetta Vihreä lippu raati kokoontuu 8/vuosi	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut Toteutunut 3/6 Toteutunut 2/3 Toteutunut 5/8
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun tukeminen; Toimintakulttuurin muutoksen omaksuminen	Henkilöstön osallistaminen prosessiin säännöllisten työiltojen merkeissä 3/vuosi) (henkilöstön osaamisalueiden tunnistaminen, tilaratkaisujen organisointi, toimintakulttuurin yksityiskohtiin paneutuminen: arvot,	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut 3/3

	varhaiskasvatussuunnitelman toteutuminen jne.)		
--	--	--	--

PERUSOPETUS

Tehtävän kuvaus

Perusopetus sisältää vuosiluokkien 1–9 opetuksen. Opetusta annetaan kahdessa eri rakennuksessa. Perusopetuksen tavoitteena on tarjota laadukasta opetussuunnitelman mukaista opetusta resurssit huomioiden. Perusopetuksen perustana on realistinen ja suunnitelmallinen budjetointi. Perusopetuksen tehtävänä on taata jokaiselle turvallinen ja tiloiltaan tarkoituksenmukainen oppimisympäristö. Koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä kehittää yhteistyössä oppilaiden ja koko koulun henkilökunnan kanssa toimintakulttuuria, joka edistää yhteisöllistä hyvinvointia. Laadukkaat opiskeluhoollon palvelut tukevat myös yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämistä. Oppilaskuntatyö ja tukioppilastoiminta ovat aktiivista. Aamu- ja iltapäivätoimintaa kehitetään yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa. Oppilaille tarjotaan monipuolista kerhotoimintaa mahdollisuuksien mukaan. Liikkuvan koulu -hankkeen aikana luotuja rakenteita ylläpidetään edelleen ja kehitetään yhteistyössä liikuntatoimen kanssa. Koulun toimintaa kehitetään lisäksi tiiviissä yhteistyössä huoltajien, kunnan eri toimijoiden ja lähikuntien kanssa.

Tehtäväaluevastaava: perusopetuksen rehtori

Seuraamme toimintalapauksen vaikuttavuutta seuraavilla indikaattoreilla:

Indikaattori	2025	2024	2023	2022	2021
Koulu-uupumus, % 8. ja 9. luokan oppilaista	21 %	-	23 %	-	28 %
Ei ole kiusattu koulussa lainkaan lukukauden aikana 4. ja 5. luokan oppilaista	48 %	-	52 %	-	66 %
Ei ole kiusattu koulussa lainkaan lukukauden aikana 8. ja 9. luokan oppilaista	60 %	-	47 %	-	74 %
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista	68 %	-	80 %	-	88 %
TEAvisari, perusopetus	-	-	75	-	77

(THL)

Indikaattori	2025		
Onko sinua kiusattu koulussa (kyllä)	31%		
Minulla on koulussa joku, jonka puoleen kääntyä huolissani (usein)	56%		

Työrauha on luokassamme hyvä: (joskus + ei koskaan)	67%		
---	-----	--	--

(Koulun oma Hyvi-kysely)

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Tavoitteenamme hyvinvoiva, tyytyväinen ja turvalliseksi olonsa tunteva oppilas. Tähän pyritään alla eriteltyjen, kuntastrategiaa tukevien, toiminnallisten tavoitteiden mukaisella toiminnalla ja sen seurannalla ja arvioinnilla. Perusopetuksen pedagogiikassa painottuu käyttäytymisen myönteinen tukeminen ja luontokasvatus. Perusopetus osana sivistyspalveluita keskittyy erityisesti myös valtakunnallisen opetussuunnitelman sisällöistä yhdenvertaisuuden edistämiseen ja ehkäisevään päihdetyöhön. Osana sivistyspalveluita perusopetus panostaa henkilöstön työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Muonion yhtenäiskoulussa on 231 oppilasta. Henkilöstömäärä säilyy pääsääntöisesti ennallaan. Henkilöstössä on rehtorin ja apulaisjohtajan lisäksi 9 luokanopettajaa, 14 aineenopettajaa, 4 erityisopettajaa, ja 7 ohjaajaa. Useat opettajat opettavat yhtenäiskoulun lisäksi myös lukiossa. Alaluokilla toisella, kolmannella ja kuudennella luokalla on kaksi rinnakkaisluokkaa. Muut alaluokat ovat yksisarjaisia. Yläluokat ovat kaikki kaksisarjaisia. Koulunkäynninohjaajien lukumäärä määräytyy edelleen oppilaiden tarpeiden mukaan. Opetusryhmien koko pyritään säilyttämään enimmillään 25 oppilaan ryhminä.

Oppimisen tuki on uudistunut 1.8.2025 alkaen ja tämä tulee aiheuttamaan tuen järjestelyiden ja resurssoinnin muutosta. Tarkemmat toteutussuunnitelmat ja käytänteet toiminnalle luodaan siirtymälukuvuoden 25-26 aikana.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-30.9.2026
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen; Hyvinvoiva, tyytyväinen ja turvallinen koulu	Ryhmäkokojen säilyttäminen alle 25 oppilasta Huomaa hyvä – toimintamallin terävöittäminen, luokkakohtainen palkkiojärjestelmän selkiinnyttäminen Oppilaiden hyvinvoinnin	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut Toteutunut Toteutunut 1/2

	seuraamisen työkalun kehittäminen: Hyvi- kysely oppilaille 2/vuosi (hyvinvointi, osallisuus, yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja häirintä), kiusaamiskysely oppilaille ja huoltajille 2/vuosi		
Sivistyspalveluiden uudistetut toimintatavat innovaatiot palvelutuotannossa; Luontokasvatussuunnitelma, Vihreä lippu -ohjelman mukainen toiminta Kansainvälisyyskasvatus	Luontokasvatussuunnitelman kehittäminen, laajentaminen ja käytäntöön juurruttaminen hankkeen kautta Laaditaan Vihreä lippu -ohjelman mukaiset tavat ja sitoudutaan noudattamaan niitä. Erasmus+ toiminnan käynnistäminen yhdessä lukion kanssa	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut, hanketyö päättynyt, juurruttaminen jatkuu luontokasvatustiimin johdolla. Toteutunut, Vihreä Lippu –ohjelma aloittanut toimintansa. Osittain, lukio jättänyt hakemuksen, perusopetus mahdollisesti jatkossa mukaan.
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen; Työhyvinvointi ja tehtäviin kiinnittäminen Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämistyö	Työhyvinvointisuunnitelman seuranta ja päivittäminen Työnohjauksen jatkaminen Yhteistyötiimien tapaamiset 4/vuosi	Toteutuneet toiminnot K/E	Ei toteutunut Alkaa 10/2026 Toteutunut kuukausittain lv 25-26. Jatkossa 2 kertaa lukuvuodessa.

Tehtävän kuvaus

Toisen asteen koulutukseen kuuluvat kunnan palveluna lukiokoulutus, yhdistelmäopinnot, ylioppilastutkinto sekä lukion aineopintojen tarjoaminen muissa oppilaitoksissa opiskeleville. Tavoitteena on tarjota nuorille laadukas yleissivistävä koulutus ja hyvät valmiudet ja mahdollisuudet

jatkokoulutukseen. Aikuisille ja erityisen painavin syin muille opiskelijoille tarjotaan aikuislukion oppimäärä aikuisten LOPS2021 mukaan. Opiskelijalla on lukioaikanaan mahdollista suorittaa kaikki tarvitsemansa pakolliset ja valtakunnalliset syventävät opintojaksot. Tarjolla on lisäksi paikallisia opintojaksoja erityisesti luontoliikuntaan ja työelämävalmiuksiin liittyen. Tarvittaessa käytetään itseopiskelua ja muualta ostettuja kursseja. Urheiluvalmennustoiminta antaa urheilijoille mahdollisuuden opiskelun ja harjoittelun joustavaan yhdistämiseen. Urheiluvalmennukseen voi osallistua myös opiskelija, joka harjoittelee tavoitteellisesti, vaikka ei ole kilpaurheilija.

Tehtäväaluevastaava: lukion rehtori

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Tarjoamme monipuolista, motivoivaa ja opiskelijalähtöistä opetusta niin, että opiskelijalla on mahdollisuus onnistua ylioppilaskirjoituksissa sekä saada hyvät valmiudet jatko-opintoihin. Teemme yhteistyötä Ammattiopisto Lappian ja Rovaniemen koulutuskuntayhtymän (REDU) kanssa ammattiopintojen mahdollistamiseksi. Asuntola-asumiseen liittyen teemme yhteistyötä Ammattiopisto Lappian kanssa, kunnes lukion omat opiskelijoille tarkoitetut soluasunnot valmistuvat. Teemme aktiivisesti töitä opiskeluhyvinvoinnin edistämiseksi ja luontosuhteen edistämiseksi.

Seuraamme toimintalupauksen vaikuttavuutta seuraavilla indikaattoreilla:

Indikaattori	2025 (lv 25-26)	2024 (lv 24-25)	2023 (lv 23-24)	2022 (lv 22-23)	2021 (lv 21-22)
Opiskelijoiden määrä päätoimiset, yhdistelmäopiskelijat ja aineopiskelijat	23 / 11 / 5	33 / 8 / 4	41 / 3 / 8	49 / 2 / 4	44 / 2 / -
Läpäisyaste ylioppilaaksi valmistumaan pyrkineiden osalta	-	93%	95 %	60 %	86 %
TEAvisari, lukiokoulutus	-	75	-	47	45 (2020)

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Oppimisen tuen uudistus tuli lukiokoulutuksen osalta voimaan 1.8.2025. Oppimisen tuki ajan tasalle 2024 –hankkeen avulla kehitetyt erityisopetuksen ja oppimisen tuen toimintatavat jalkautetaan vuoden 2026 aikana ja saatetaan osaksi lukion pedagogista toimintaa. Tekoäly otetaan käyttöön osana lukion opetusta ja ohjausta opiskelijoiden sekä opettajien tulevaisuudessa tarvitsemia taitoja ennakkoiden.

Lumi, luonto- ja erä - luontoliikunta osaksi lukiokoulutusta toteuttamishanke jatkuu vielä kevätlukukauden 2026 ajan. Sen jälkeen luontoliikuntaan ja yrittäjyyteen kannustavat paikalliset valinnaiset opintokokonaisuudet toteutetaan osana lukion perustoiminta. Yhteistyötä muiden alueen koulutuksen järjestäjien kanssa jatketaan ja tarjoamme näitä paikallisia valinnaisia

opintojaksoja myös muiden oppilaitosten opiskelijoille. Vapaalasku akatemian leirivalmennukseen osallistuminen on jatkossakin mahdollista muiden oppilaitosten opiskelijoille.

Opiskelijamäärää pyritään nostamaan kehittämällä yhteishakuun liittyviä toimintatapoja. Kaksoistutkintoa tekevien opiskelijoiden määrä on kasvanut. Yhteistyötä Ammattikoulu Lappian ja Rovaniemen koulutuskuntayhtymän (REDU) kanssa kehitetään niin lukio- ja ammattiopintojen yhdistämisen sujuvoittamiseksi. Erasmus-toiminnan aloittamista suunnitellaan yhteistyössä muiden seutukunnan lukioiden kanssa opiskelijoiden ja opettajien kansainväliset vaihtojen mahdollistamiseksi.

Kunnan omat lukion opiskelijoiden asuntola-asumiseen tarkoitetut soluasunnot valmistuvat alkuvuodesta 2026. Lukion opiskelijoiden siirtyessä pois Lappian asuntolasta täytyy asuntolanhoitajan tehtävät järjestää joko kunnan omana toimintana tai yhteistyössä Ammattiopisto Lappian kanssa.

Vuoden 2026 budjettiin on varattu erityisopetuksen ja oppimisen tuen resurssi. Avustajien ja koulukuljetusten tarve riippuu opiskelijoiden tarpeista.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-30.9.2026
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen; Hyvinvoiva lukiolainen	Lukion opiskelijoiden asuntola-asuminen kunnan opiskelijasoluissa Asuntolaohjauksen organisoiminen Paikalliset valinnaiset kurssit osaksi lukion opetuskokonaisuutta, lukion kurssitarjontakoosteeseen lisätty valinnaisten paikallisten opintojen tarjonta kahden vuoden sykleissä	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut Toteutunut Toteutunut
Laadukkaan 2. asteen koulutuksen järjestäminen; laadukas opetus ja opiskelupolku,	Yhteistyö ammattiopisto Lappian ja REDUN kanssa ammatti- ja lukio-opintojen sujuvoittamiseksi,	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut

yhteistyömahdollisuuksien aktiivinen etsiminen ja opiskelijamäärän varmistaminen, kansainvälisyys	yhteistyösopimusten päivittäminen Ammattilukiomahdollisuudesta kertominen yhdessä Lappian opion kanssa seutukunnan yhdeksäsluokkalaisten kanssa Erasmus+toiminnan käynnistäminen yhdessä perusopetuksen ja seutukunnan lukioiden kanssa Oppimisen tuen ohjaussuunnitelman käyttöönotto ja toteuttaminen, oppimisen tuen ja erityisopetuksen uuden lomakkeen käyttöä osana lukio-opetusta Tekoälyn hyödyntämisen kehittäminen niin opetuksen suunnittelun kuin oppimisen tukena, lukion tekoälysuositus valmis Yhteistyö alueella toimivien tutkijoiden ja tutkimuslaitosten kanssa Uusien paikallisten opintojaksojen ja		Toteutunut Osittain toteutunut, etsitään aktiivisesti kumppaneita. Toteutunut Osittain toteutunut, tekoälysuositus toteutunut Toteutunut
--	---	--	---

	urheiluvalmennuksen markkinointi yhteishaun yhteydessä (tietoa, kuvia ja videomateriaalia paikallisista Lumi-, luonto- ja eräkursseista, urheiluvalmennuksesta erityisesti Freeride akatemia)		Toteutunut
--	---	--	------------

KANSALAIPOISTO

Tehtävän kuvaus

Kansalaisopisto järjestää koulutusta ja kursseja vapaata sivistystyötä koskevien säännösten mukaisesti. Tarjoamme monipuolisia ja laadukkaita koulutuspalveluja kuntalaisille mahdollisimman kattavasti, opiskelijoiden toiveet huomioiden. Mahdollistamme lisäksi etäopintoja muissa oppilaitoksissa ja ylläpidämme tentinvalvontapalvelua. Kehitämme kurssitarjontaa myös etäkursseilla, jonka johdosta opinto-ohjelma voidaan suunnitella entistäkin monipuolisemmaksi.

Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja, kansalaisopiston rehtori

Tehtäväyksikkövastaava: kirjastonjohtaja- kulttuurivastaava

Seuraamme toimintalupauksen vaikuttavuutta mm. seuraavilla indikaattoreilla:

Indikaattori	2025 (lv 25-26)	2024 (lv 24-25)	2023 (lv 23-24)	2022 (lv 22-23)	2021 (lv 21-22)
Eri osallistujien lkm/osallistumiset	-	466/728	502/696	366/422	325/398
Opetustunnit	-	1975	2390	1734	1536
Opetustunnit/1000 asukasta	-	850	1027	757	668

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Kansalaisopisto tarjoaa mahdollisuuksia oppia ja harrastaa ja siten parantaa elämänlaatua ja hyvinvointia. Kansalaisopisto omalta osaltaan luo onnellista arkea ja kiinnittää huomioita syrjinnän vastaiseen työhön sekä yhdenvertaisuuteen. Muonilaiset ovat monipuolisia oppijoita, joten kurssitarjontammekin vastaa monipuolisiin kiinnostuksien kohteisiin sekä tarpeisiin. Kansalaisopisto kehittää yhteistyömahdollisuuksia eri sidosryhmien sekä muiden oppilaitosten kanssa. Opintokokonaisuuksia suunnittelemme tavoitteellisesti ja kuntalaisten palautteen pohjalta.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Jatkamme oman kansalaisopiston ylläpitämistä ja kehittämistä. Ennakkovaikutusten arvioinnin tulosten perusteella Muonion kansalaisopisto ei siirry osaksi Enontekiön, Kittilän ja Sodankylän yhteistä Revontuli-opistoa. Kehitämme yhteistyötä alueen muiden kansalaisopistojen kanssa ja kartoitamme aktiivisesti uusia yhteistoiminnan ja verkostoitumisen mahdollisuuksia.

Kansalaisopiston toiminnan keskeiseksi tavoitteeksi asetetaan luontokasvatuksen vahvistaminen. Kurssitarjonnassa korostetaan sisältöjä, jotka tukevat kestävän elämäntavan oppimista ja lisäävät hyvinvointia. Luontokasvatusta kehitetään yhteistyössä lähialueiden asiantuntijoiden ja osaajien kanssa, ja sen kautta luodaan uusia kokeiluja opiston toimintaan. Kokeilemme rohkeasti uusia kursseja ja tuomme valikoimaan jatkuvasti tuoreita avauksia perinteisten kurssien rinnalle. Kuntalaisia osallistetaan aktiivisesti kurssitarjonnan kehittämiseen esimerkiksi asiakasraadin kautta, jotta opiston palvelut vastaavat paikallisiin tarpeisiin ja toiveisiin.

Tavoitteena on laatia opettajan opas, joka tukee arjen opetustyötä ja antaa lisäksi selkeät ohjeet tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman huomioimiseksi käytännössä. Oppaassa painotetaan turvallisen ja kunnioittavan ilmapiirin luomista sekä jokaisen opiskelijan tasapuolista kohtaamista. Käytännön toimintaohjeisiin sisältyy esimerkiksi ohjeet ryhmän moninaisuuden huomioimiseen, yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseen opetustilanteissa sekä puuttumiseen syrjintään tai epäasialliseen käytökseen.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Talousarviotavoitte	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-30.9.2026
Virkistynyt, osaava ja vetovoimainen organisaatio; oman kansalaisopiston kehittäminen, luonnon monimuotoisuuden ja kestävän kehityksen periaatteet osana opetusta	Yhteistyön kehittäminen lähialueiden kansalaisopistojen kanssa; markkinointiyhteistyö Osallistutaan alueellisiin verkostotapaamisiin 1/vuosi Markkinoidaan lähialueen verkkokursseja 4/vuosi Markkinoidaan lähialueen kursseja, joita ei tarjolla Muoniossa 6/vuosi Sidosryhmäyhteistyö; alueen kansalaisopistojen verkostoituminen Uudistetaan markkinointia, parannetaan verkkosivujen ja	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut Toteutunut, 1/1 Osittain toteutunut; markkinoitu Revontuliopiston ja Kolarin kansalaisopiston verkkokurssivalikoimaa 2/4 ja lähikursseja 2/6 Toteutunut, osallistuttu 2 kertaa Tunturi-Lapin opistojen tapaamiseen Osittain toteutunut

	sosiaalisen median näkyvyyttä Luontoaiheisten kurssien tarjonnan kehittäminen ja lisääminen, 6/vuosi Kurssien järjestäminen luonnossa Kuntalaisten osallistaminen palveluiden suunnitteluun (asiakasraati)		Toteutunut, mm. melonta ja eräteatteri ja tulossa keväällä -27 lumilautailu ja lintubongaus, 6/6 Toteutunut Osittain; palautetta kerätty mm. kansalaisopiston kevätjuhlassa
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen; Yhdenvertainen oikeus elinikäiseen kasvuun, kehittymiseen ja oppimiseen; opettajan oppaan laadinta	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman jalkauttaminen Laaditaan opettajan opas yhteistyössä henkilöstön kanssa Testataan ja arvioidaan opasta opettajilta saadun palautteen avulla Otetaan opas käyttöön ja liitetään osaksi henkilöstön perehdytystä	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut Osittain toteutunut: luonnos oppaasta laadittu

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

Tehtävän kuvaus

Kirjastopalvelujen tavoitteena on tarjota nykyaikaisia kirjastopalveluita kaikille kunnan asukkaille. Tarjoamme asiakkaillemme pääsyn tietoon ja kulttuurisisältöihin, edistämme lukemista ja lukutaitoa, innostamme lukemaan, tarjoamme tietopalvelua sekä mahdollistamme monipuolisen kirjastotilojen käytön. Kirjastopalvelut edistävät yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kulttuuripalvelut tarjoavat monipuolisia kulttuurielämyksiä kaikille kunnan asukkaille. Tarjoamme tuoreita kulttuuripalveluita, tiloja kulttuuritoimijoille sekä edistämme historian säilymistä perinnetyön kautta. Tuemme paikallisia kulttuuritoimijoita apurahalla, joka mahdollistaa paremman yhteistyön tapahtumien suunnittelussa. Kulttuuritilaisuuksia järjestetään yhteistyössä paikallisten kulttuurivaikuttajien, kunnan muiden toimielinten sekä paikallisten yrittäjien kanssa. Museon tehtävänä on kartoittaa yhteistä kulttuurista ja sosiaalista pääomaa. Museo pitää esillä suomalaista kulttuuriperintöä, tarjoaa opastusta sekä tapahtumia eri ikä- ja kohderyhmille.

Tehtäväaluevastaava: kirjastonjohtaja-kulttuurivastaava

Seuraamme toimintalupauksen vaikuttavuutta mm. seuraavilla indikaattoreilla

Indikaattori	2025	2024	2023	2022	2021
Kulttuuritapahtumien määrä ja osallistujamäärä	71kpl 2885 henkilöä	81kpl 3787 henkilöä	52 kpl 2264 henkilöä	24 kpl 1238 henkilöä	13 kpl
Kirjaston tapahtumien osallistumisaste, as/1000 as	604,84	400,43	348,09	412.75	205,80
Lainausten määrä, lainat	47 010	45 949	42 069	47 921	53 162
Lainaajien määrä, aktiiviset lainaajat	1199	1184	1147	1219	1413
E- aineistot, lainausmäärät	5139	4868	4715	4098	1550
E- aineiston kokoelmamäärä, laskennallinen	30	31	35	33	19
TEAvisari, kulttuuri	63	-	47	-	43

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Muoniossa asuu onnellisia ja tiedonjanoisia kuntalaisia, jotka saavat nauttia ajantasaisista sekä moderneista kirjastopalveluista. Meillä on laadukas ja kattava kokoelma, mistä valita. Meille tärkeää on asiakaslähtöisyys, jonka vuoksi panostamme asiakaspalveluun ja aukiolotunteihin. Aineisto hankitaan kattavasti ja monipuolisesti ottaen huomioon kunnan väestörakenne, koulutus, harrastuneisuus sekä hyvinvointi. Tiedotamme kuntalaisia kirjaston tarjoamista palveluista ja siitä, että ne on tarkoitettu kaikille tasavertaisesti. Yhdenvertaisuus on keskeinen arvomme, jonka vuoksi kirjasto pyrkii tavoittamaan myös ne asiakkaat, jotka eivät fyysisesti pääse kirjastoon. Tarjoamme myös erikoisaineistoja asiakkaille, joilla on lukemisesta.

Kirjastoauton reittisuunnitelmaa ja kirjaston aukiolotunteja tarkkaillaan, jotta ne vastaavat asiakkaiden toiveita ja palvelevat asiakkaiden tarpeita mahdollisimman hyvin. Panostamme kirjastoauton reittiakataulun ja tapahtumien tiedotukseen, jotta palvelut olisivat mahdollisimman saavutettavat. Järjestämme kirjastossa oheistoimintaa, kuten kirjaesittelyjä, digiopetusta, kirjastokäytönopetusta, kirjavinkkauksia sekä satutunteja ja nuortentapahtumia. Panostamme entistä monipuolisempaan yhteistyöhön oppilaitosten, varhaiskasvatuksen, nuorisopalveluiden sekä ikäihmisten palveluiden kanssa. Toteutamme lasten ja nuortenkirjastopalveluita lukijuuskasvatussuunnitelman mukaisesti. Kiinnitämme huomiota henkilöstön työhyvinvointiin, ammattitaidon ja osaamisen kehittämiseen sekä kouluyhteistyön vaatimuksiin.

Kulttuuripalvelumme vahvistavat kuntalaisten onnellisuutta, luovat ainutlaatuisia kokemuksia ja herättelevät kuntalaisten aktiivisuutta. Tarjontamme on mahdollisimman saavutettavaa sekä laadukasta. Pyrimme vakiinnuttamaan onnistuneet tapahtumat ja panostamme laadukkaisiin esiintyjiin. Kehitämme palveluitamme yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa ja tarjoamme laadukkaita ja tasavertaisia kulttuuripalveluita kaikille ikäryhmille kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Kirjastonjohtaja, kulttuurivastaavan työaika kansalaisopistolla kasvatetaan siten, että yhteensä 25 % työajasta kohdistuu kansalaisopiston tehtäviin. Kulttuuri- ja vapaa-aikatuottajan tehtävä nykyisessä muodossaan lakkaa määräaikaisen tehtävän päätyttyä 31.12.2025. Muutosten johdosta kirjasto- ja kulttuuripalveluihin perustetaan uusi vakinainen kirjastovirkailijan tehtävä, jonka toimenkuvaan sisällytetään myös kulttuurituottajan tehtävät. Kirjaston näkökulmasta ratkaisun avulla turvataan lakisääteiset palvelut ja pystytään takaamaan lukemisen edistämisen ja lukutaitotyön suunnitelmien jalkauttaminen ja toteuttaminen. Kulttuurituottajan tehtävien liittäminen toimenkuvaan takaa yhdenvertaisen kulttuurikasvatuksen, laadukkaan tapahtumatuotannon ja edistää kuntalaisten kulttuurihyvinvointia.

Juhlimme kirjastopalveluiden 100-vuotisjuhlia järjestämällä monipuolisia tapahtumia ja kohtaamisia. Järjestämme asiakkaille ja yhteistyökumppaneille vuosijuhlat syksyllä 2026, jossa korostamme kirjaston merkitystä sivistyksen ja osallisuuden edistäjänä.

Jatkamme vuonna 2025 käynnistynyttä 2. asteen lukutaitoyhteistyöhanketta, jossa pyrimme luomaan vakiintuneet toimintakäytännöt toisen asteen opiskelijoiden lukutaidon vahvistamiseen. Yhdistämme hankkeen aikana toimivaksi havaitut käytännöt osaksi lukijuuskasvatussuunnitelmaa, jolloin kirjastonkäytön polku alkaa neuvolasta ja jatkuu 2. asteen loppuun.

Jalkautamme kauden 2026-2030 uuden kulttuurikasvatussuunnitelman. Suunnitelma tarjoaa kaikille varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen oppilaille yhdenmukaiset ja toistuvat kulttuuripalvelut. Jalkauttamisen myötä kulttuurikasvatus integroidaan entistä tiiviimmin osaksi opetusta ja kunnan kulttuuripalveluja. Jatkamme vuonna 2024 käynnistynyttä Matkalla-mallia ja tarjoamme kulttuurihyvinvointipalveluita neuvolaan ja ikäihmisten asumisyksiköihin.

Aloitamme laajemman kulttuurihyvinvointisuunnitelman laatimisen. Suunnitelma kokoaa yhteen kulttuurin, taiteen ja perinnetyön keinot hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistamiseksi sekä tukee kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia kulttuuripalveluihin. Työn tavoitteena on linjata toimenpiteitä, jotka tukevat sekä asukkaiden hyvinvointia että kunnan elinvoimaa.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-30.9.2026
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen; Sujuvat, yhdenvertaiset ja saavutettavat kirjasto- ja kulttuuripalvelut; Uuden kirjasto- ja kulttuuripalveluihin sijoittuvan tehtävän mallintaminen	Kirjaston lakisääteisten palvelujen turvaaminen, rekrytoidaan kirjasto- ja kulttuuripalveluiden yhteinen työntekijä	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut
	Kulttuurihyvinvointisuunnitelman laatinen		Ei toteutunut
	Kulttuurikasvatussuunnitelman 2026-2030 jalkauttaminen, toteutuneet tapahtumat 20/vuosi		Toteutunut osittain; Työpajoja järjestetty 14/20
	Lukijuuskasvatussuunnitelman laajentaminen 2. asteelle, päivitetään suunnitelma		Toteutunut
	Opettajien ja kasvattajien perehdyttäminen		Toteutunut
	Lukemisen edistämistä ja lukutaitoa tukevat tapahtumat 40/vuosi		Osittain toteutunut; tapahtumia järjestetty 39/40
	Yhteistyö Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattilan kanssa Kulttuuripalveluiden toteutuksesta vastaava		Toteutunut

	kirjastovirkailija varhaiskasvatukse n ja oppilaitosten yhteyshenkilönä Laaditaan suunnitelmien vuosikellot Toteutuksen seuranta ja arviointi, palautekyselyt		Toteutunut Osittain toteutunut; kulttuurikasvatussuunnit elman vuosikello laadittu Ei toteutunut
Sujuvat, yhtenvertaiset ja saavutettavat kirjasto- ja kulttuuripalvelut; Kirjastopalveluiden 100-vuotisjuhlien järjestäminen	Järjestetään tapahtumia yhteistyössä kulttuuripalveluide n kanssa vuoden aikana 4/vuosi Järjestetään vuosijuhlat	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut, 7/4 Toteutunut

NUORISOPALVELUT

Tehtävän kuvaus

Nuorisopalveluiden tehtävänä on tuottaa laadukkaita ja monipuolisia nuorisopalveluita paikkakuntalaisille lapsille, nuorille ja nuorille aikuisille sekä kehittää toimintaa aktiivisesti. Nuorisopalveluiden kohderyhmää ovat nuorisolain mukaisesti kaikki alle 29-vuotiaat kuntalaiset. Tehtävänämmä on kohderyhmän kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen sekä kasvun ja kehityksen tukeminen eri elämäntilanteissa.

Nuorisopalveluissa on käytössä lappilaisen nuorisotyön perussuunnitelman mukaisesti kolme erilaista työmuotoa; nuorisotyön mahdollistaminen, yhteisöllinen ja avoin nuorisotyö sekä kohdennettu nuoristyö. Nuorisotyön mahdollistamisen avulla luomme edellytykset laadukkaan ja alati kehittyvän nuorisotyön tarjoamiseen kehitysmuotoisella hallinnolla, nuorisojärjestöjen tukemisella ja aktiivisesti toimivalla nuorisovaltuustolla. Tärkeitä arvoja ovat nuorten osallisuus, henkilöstön työhyvinvointi ja toiminnan kehittäminen alueen erityispiirteet huomioiden.

Yhteisöllinen ja avoin nuorisotyö tarjoaa avoimia ja ohjattuja vapaa-ajan toimintoja kuten erilaisia harrastusmahdollisuuksia ja tapahtumia sekä viihtyisät tilat ympäri vuoden yhdessä olemiseen. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyö varmistaa, että koulujen ja oppilaitosten arjessa on riittävästi luotettavia aikuisia, jotka omalla työllään luovat edellytyksiä turvallisen kouluarjen toteutumiselle. Vuonna 2026 panostamme monikulttuurisen ja kansainvälisen nuorisotyön kehittämiseen tarjoamalla nuorille vuosittain yhden ulkomaille suuntautuvan nuorisovaihto-hankkeen. Nuorisopalvelut rekrytoi Euroopan solidaarisuusjoukkojen tarjoamia kansainvälisiä vapaaehtoisia työntekijöitä koko

sivistyspalveluiden kansainvälistä ja monikulttuurista arkea tukemaan. Kansainvälistä nuorisotyötä toteutetaan yhteistyössä nuorisokeskus Vasatoka kanssa.

Kohdennetun nuorisotyön työmenetelmänä toimii etsivä nuorisotyö, joka tarjoaa yksilöllistä tukea elämän nivelvaiheissa kuten opinnoissa, työllistymisessä ja arjen hallinnassa sekä toimii yhteisöllisen ja avoimen nuorisotyön tukena. Kriisivalmiustyötä nuorisopalvelut toteuttaa tarvittaessa yhteistyössä Enontekiön ja Kolarin kuntien kanssa tehostetun nuorisotyön suunnitelman mukaisesti. Nuorisopalveluissa aloitetaan valmistelu nuorten työpajatoiminta -hankkeen siirtämiseksi nuorisopalveluiden tehtäväalueelle 1.1.2027 alkaen.

Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja

Tehtäväyksikkövastaava: nuorisovastaava

Seuraamme toimintalupauksen vaikuttavuutta seuraavilla indikaattoreilla:

Indikaattori	2025	2024	2023	2022	2021
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) info ind. 4700	67 %	-	-	-	55 %
Kunnassa toimii lapsiparlamentti, K/E	K	K	K	K	K
Avoimen nuorisotilatyön osallistujamäärät (NuoDo-dokumentointijärjestelmä vuodesta 2023 asti)		699 toimintatuntia 3637 kävijää	623 toimintatuntia 3525 kävijää	143 kpl nuorisotila- iltoja 3650 kävijää	141 kpl nuorisotila- iltoja 3333 kävijää
Kaiken kirjatun toiminnan kokonaisarvosana (Nuodo)		4,23 1=huonoin, 5=paras	4,10 1=huonoin, 5=paras	-	-

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Muonilainen nuoriso on onnellista ja osallistuvaa. Vahvistamme muonilaisten lasten, nuorten ja nuorten aikuisten monipuolisia osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia. Toimimme työssämme eriarvoisuuden, syrjäytymisen ja kiusaamisen ehkäisemiksi. Vahvistamme kokonaisvaltaisesti lasten ja nuorten sekä koko yhteisön hyvinvointia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hyödynnämme toiminnassamme ennalta ehkäisevää työtettä sekä varhaista, avointa ja moniammatillista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa niin paikallisesti kuin myös valtakunnallisesti.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Seuraamme aktiivisesti nuorisotyön valtakunnallisen kentän alati tapahtuvia muutoksia ja etenkin nuorisotyölle merkittävää hankemaailmaa ja reagoimme niihin tarvittaessa. Ehkäisevän päihdetyön ja liikunnallisuuden lisäämisen tarpeeseen vastaamme jurruttamalla oppilaitosnuorisotyön resurssia toisen asteen opiskelijoiden arkeen. Tavoitteena on, että oppilaitosnuorisotyö toimii tärkeänä osana toisen asteen oppilaitosten kasvattajayhteisöä. Tulevina vuosina panostamme vahvasti lasten, nuorten ja nuorten aikuisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseen ja sen vuoksi turvallisten aikuisten määrä kunnassa on oleellisen tärkeä kaikille ikäryhmille. Yhteisöllinen ja avoin nuorisotyön työmuoto on koko nuorisopalveluiden kulmakivi. Tulevina vuosina keskitymme vahvistamaan monikulttuurisuutta ja kansainvälisyyttä muoniolaisten lasten, nuorten, nuorten aikuisten ja perheiden arjessa.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-30.9.2026
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen; Yhdenvertainen ja saavutettava nuorisotyö Oppilaitosnuorisotyön juurruttaminen toisen asteen arkeen	Oppilaitosnuorisotyön ehkäisevän päihdetyön suunnitelmasta tiedotetaan henkilöstöä ja se otetaan aktiivisesti käyttöön oppilaitosten arjessa Oppilaitosnuorisotyön osalta toteutetaan tiivistä yhteistyötä oppilaitosten kanssa ja selvitetään, miten oppilaitosnuorisotyön työmenetelmä voidaan integroida kiinteäksi osaksi oppilaitosten suunnitelmia	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut, suunnitelmasta tiedotettu henkilöstöä uudelleen lukuvuoden alkaessa syyskuussa 2026 Toteutunut, työskentely osaamiskeskus Nuoskan pilottihankkeessa päättynyt ja Nuoskalta saatu lisämateriaaleja työn tueksi. Lisäksi pidetty yhteistyötapaamisia tulevaisuuden suunnitelmista lukion, Lappian ja opp.ntt kesken.
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen;	Jatketaan yhteistyötä Nuorisokeskus Vasatoka kanssa monikulttuurisen ja kansainvälisen nuorisotyön osalta.	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut

Monikulttuurisen ja kansainvälisen nuorisotyön kehittäminen	Toteutetaan yhteistyössä Vasatokaan sekä paikallisten nuorten kanssa nuorisovaihtohanke ulkomaille. Vakiinnutetaan ESC-hankkeen toiminta kiinteäksi osaksi nuorisopalveluiden ja koko sivistyspalveluiden työkenttää; kansainvälisten vapaaehtoisten työntekijöiden osallistuminen sivistyspalveluiden toimintoihin		Toteutunut, vaihto Puolaan toteutunut ja vaihdon toinen osa nuorisokeskus Vasatokkaan toteutuu viikolla 42. Toteutunut, kaksi uutta vapaaehtoista työntekijää Itävalasta ja Ranskasta aloittanut elokuussa ja ovat joulukuuhun asti.
Nuorten työpajatoiminnan organisaatiouudistus 1.1.2027 alkaen	Nuorten työpajatoiminnan siirron osalta suoritetaan ennakkovaikutusten arviointi Nuorisopalveluiden ja työpajan henkilökunnan kanssa läpikäyty organisaatiouudistus ja sen vaikutukset arkeen Nuorten työpajatoiminnan siirtämisestä johtuvien resurssikysymysten ratkaiseminen	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut Toteutunut, toiminta siirtynyt suunnitellusti 1.8.2026 alkaen nuorisopalveluihin ja fyysisesti nuorisotila Tippalaan. Toteutunut

LIIKUNTA- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Tehtävän kuvaus

Liikunta- ja hyvinvointipalvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia tarjoamalla mahdollisuuksia liikuntaan ja fyysiseen aktiivisuuteen kaikille ikäryhmille. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on koko kunnan yhteinen tehtävä, jonka koordinaatiovastuu on liikunta- ja hyvinvointipalveluilla. Muoniolaisten arjen hyvinvoinnin turvaaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä kunnan eri toimialojen, Lapin hyvinvointialueen, paikallisten yhdistysten ja muiden alueellisten toimijoiden kanssa.

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut tuottavat itse monipuolisia matalan kynnyksen aktiivisuuden palveluita eri käyttäjäryhmille. Kohdennetun elintapaneuvonnan avulla pyritään tavoittamaan henkilöt eri kohderyhmissä, jotka aktiivisuuden lisäämisestä terveytensä kannalta eniten hyötyvät. Kuntalaisia kannustetaan hyödyntämään liikkumismahdollisuuksia myös omatoimisesti. Liikkumisen kynnystä madalletaan tarjoamalla sisäliikuntatiloja edullisesti kaikkien kuntalaisten käyttöön sekä mahdollistamalla liikuntavälineiden lainaaminen. Kunnan liikuntaseurojen ja yhdistysten toimintaa tuetaan avustuksilla ja urheilusaavutuksista palkitaan kunnan linjausten mukaisesti.

Tehtäväaluevastaava: sivistysjohtaja

Tehtäväyksikkövastaava: liikunta- ja hyvinvointivastaava

Palvelulupaus ja yleistavoitteet

Muonilaiset voivat hyvin ja ovat aktiivisia arjessaan. Vahvistamme kaikenikäisten mahdollisuuksia liikkua ja huolehtia omasta hyvinvoinnistaan tarjoamalla saavutettavia, monipuolisia ja kuntalaisten tarpeista lähteviä liikunta- ja hyvinvointipalveluja. Toimimme työssämme ennaltaehkäisevästi ja tasa-arvoisesti tavoittaaksemme etenkin vähän liikkuvat ja eniten tukea tarvitsevat.

Edistämme kuntalaisten hyvinvointia yhteistyössä hyvinvointialueen, kunnan eri toimialojen, yhdistysten ja yritysten kanssa. Täydennämme kolmannen sektorin toimintaa ja osallistumme aktiivisesti tapahtumien, kampanjoiden sekä yhteisöllisten tilaisuuksien järjestämiseen. Jaamme osaamistamme liikunta- ja ulkoilupaikkojen kehittämiseen, joilla lisätään omaehtoista liikkumista ja asuinviihtyvyyttä kaikissa ikäryhmissä. Etenkin lähiliikuntapaikat ovat helposti saavutettavia, tavoittavat lapsiperheitä ja madaltavat kynnystä liikunnan harrastamiseen.

Panostamme kohdennettuun elintapaneuvontaan lapsille, nuorille ja työikäisille. Tähtäämme hyvinvointierojen kaventamiseen, perheliikunnan vahvistamiseen sekä siihen, että jokaisella kuntalaisella on mahdollisuus osallistua, innostua ja voida hyvin.

Seuraamme toimintalupauksen vaikuttavuutta mm. seuraavilla indikaattoreilla

Indikaattori	2025	2024	2023	2022	2021
TEAvisari, liikunta	-	57	-	67	-
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5.lk ja 8.lk. oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky	42,9% (5. lk)	40,0% (5.lk)	42,9% (5.lk)	46,4% (5. Lk)	28,6% (5.lk)
	57,1% (8.lk)	46,4% (8.lk)	33,3% (8.lk)	60,9% (8.lk)	31,2 % (8.lk)

Hyte-kerroin, 0–100	64	66	70	74	77
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 v. täyttäneillä / 10 000 asukasta	491,9	356,3	321,3	456,6	413,5
Liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen (K/E)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	-

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Yhteiskunnalliset muutokset passivoivat arkea kaikissa ikäryhmissä, mikä haastaa tehtäväyksikön resurssien riittämistä. Passiivisten kuntalaisten määrä lisääntyy ja kuilu aktiivisiin henkilöihin suurenee. Liikunta- ja hyvinvointipalvelut kohdentuvat jatkossa yhä vahvemmin niihin kuntalaisiin, jotka hyötyvät eniten aktiivisuuden lisäämisestä oman terveyden ja hyvinvoinnin kannalta. Etsimme edelleen uusia keinoja fyysisesti passiivisten systemaattiseksi tavoittamiseksi. Jatkamme ”Liikettä koulupäivään” -koululiikuntahanketta, jolla pyrimme nostamaan lasten ja nuorten heikkoa fyysistä toimintakykyä sekä yleistä kokonaisvaltaista hyvinvoinnin tukemista. Elintapaneuvontaan ohjautumisen tehostaminen työikäisille, elintapaneuvonnan juurruttaminen peruskouluikäisten arkeen yhteistyössä yhtenäiskoulun kanssa sekä elintapaneuvonnan laajentaminen hanketyöllä toiselle asteelle ovat vuoden 2026 painopisteinä. Tarjoamme liikunta- ja hyvinvointipalveluita myös sivukylillä.

Seuraamme edelleen aktiivisesti liikunnan ja hyvinvoinnin toimintakentän muutoksia sekä niihin liittyvää hanketoimintaa ja hyödynnämme mahdollisuuksia kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseksi. Vuonna 2026 laadimme laajan hyvinvointisuunnitelman, joka ohjaa kunnan ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä. Suunnitelma kytkeytyy kunnan strategiaan tavoitteisiin ja toimii ohjaavana asiakirjana ennaltaehkäisevässä työssä.

Yhdistykset ovat merkittävä toimija kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjinä. Kunta tukee yhdistyksiä muun muassa avustuksilla, hankeneuvonnalla, koulutuksilla ja yhdistysfoorumeilla. Yhdistyksiä osallistetaan palveluiden suunnitteluun ja toteutukseen. Yhteistyötä pyritään jatkuvasti kehittämään, jotta julkisen ja kolmannen sektorin toimet tukisivat ja täydentäisivät toisiaan.

KUNTASTRATEGIAA TUKEVAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-30.9.2026
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin tukeminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen;	Kuukausittain toteutuneet ohjaustuokiot, tapahtumat ja tempaukset lkm/kk	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut, 68,2 ohjaustuokiota/kk Toteutunut

Tuotamme laadukasta liikunnanohjausta ja teemme soveltavan liikunnan näkyväksi. Vakiinnutetaan ja kehitetään edelleen elintapaneuvonnan palvelupolkua, yhteistyörakenteita ja kohderyhmiä	Soveltavan liikunnan suunnitelma on valmistunut Työikäiset ja peruskoululaiset ohjautuvat elintapaneuvontaan monikanavaisesti Peruskoululaisille on tarjolla liikuntaneuvontaa yksilö- ja ryhmämuotoisena Elintapaneuvontaa on pilotoitu 2. asteen opiskelijoilla		Toteutunut Toteutunut Ei toteutunut
Moniammatillinen yhteistyö ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa; Sotetu-palveluiden kehittäminen ja moniammatillisen yhteistyön vahvistaminen em. palveluissa. Jatketaan yhteistyötä Lapin hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa	Osallistuminen Laphan elintapaohjausprosessin kehitystyöhön Yhteistyössä toteutettujen toimintojen lkm/vuosi Yhdistysfoorumi 2/vuosi ja yhdistyskoulutus 1/vuosi	Toteutuneet toiminnot K/E	Toteutunut Toteutunut, 10/vuosi Toteutunut osittain, yhdistysfoorumi 1/vuosi, yhdistyskoulutus tulossa lokakuussa
Rakentava keskustelukulttuurin ylläpito, tiedolla johtaminen ja vaikuttavuus; Kunnan hyvinvointia edistävä työ ja hyvinvointikertomus tiedolla johtamisen välineenä	Hytetu-työryhmä kokoontunut 4 krt/vuosi Laaja hyvinvointisuunnitelma laadittu Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on aloitettu	Toteutuneet toiminnot K/E	Osittain toteutunut, Hytetu -työryhmä 3/vuosi Toteutunut Toteutunut